

Naturlig utfodring av hundar

Av Malin Ekblom

I dagens läge utfodras hundar huvudsakligen med torrfoder. Vanligtvis påstås att hunden kan få alla näringsämnen rätt balanserat endast ur industriellt tillverkad färdigmat. Trots detta har hundarnas allmänna hälsotillstånd märkbart försämrats. Alltför målmedveten avel kan inte ensamt förklara hundarnas otaliga problem, utan en felaktig kost ligger ofta i bakgrunden. Aveln har berört närmast hundens utseende och användningssyfte. Hundarnas matsmältning och näringsbehov är fortfarande mycket lika de vilda släktingarnas. Hundar kan utfodras på många olika sätt, med torrfoder, husmanskost, råutfodring eller en kombination av dessa. Det finns varken klara gränser mellan olika utfodringsstilar eller ett enda rätt sätt som skulle passa alla hundar.

I teorin är torrfodret bra hundmat. Det innehåller tillräckligt med proteiner, fetter och vitaminer. I praktiken kan hundens matsmältning inte alltid utnyttja dessa fullständigt. Färdigmaten är alltid tillrett och upphettningen har förstört en del av de naturliga vitaminerna och mineralerna. Upphettningen förstör även viktiga, naturliga antioxidanter, enzymer och nyttiga bakterier. Även sammansättningen av näringsämnen ändras vid upphettning, molekyler reagerar med syre och bildar annorlunda föreningar, som kan vara svårsmälta för hunden. Vitaminerna och mineralerna tillsätts ofta till torrfodret i tillverkningens slutskede. Ofta används billiga, konstgjorda preparat, vilka förorsakar problem för många hundar. Man kan alltså inte vara säker på att fodrets vitaminer och mineraler upptas på rätt sätt. Om fetterna har upphettats eller behandlats har största delen av deras goda egenskaper förstörts.

Torrfodrets kolhydraters ursprung kan vara såväl billigt vete eller majs som näringsrikt fullkornsspannmål och ofta är andelen kolhydrater för stort i förhållande till hundens näringsbehov. En del hundar kan äta ris, majs och spannmål, såsom havre och korn utan bekymmer. Detta innebär att vissa hundars system tolererar detta, men hur nyttig näring de får ut av det, kan ifrågasättas. Många hundar är känsliga för soja och även stärkelse, vilket det finns rikligt av i t.ex. ris och potatis.

Hur väl näringsämnen upptas i kroppen beror på deras kvalitet. Ifall näringen inte upptas fullständigt bildas slaggämnen, som utsöndras bl.a. via slemhinnor och hud. Detta kan vara orsaken bakom kletiga öron, klåda och utslag. I stort sätt är sammansättningen i de olika torrfodren lika, de är tillredda produkter som innehåller spannmål, köttmjöl samt konstgjorda tillsatsämnen. Det finns dock stora skillnader i kvaliteten på råvarorna och tillsatsämnena. Även kötthalten i produkterna kan variera mycket. På marknaden finns även torrfoder som inte innehåller spannmål eller konstgjorda tillsatsämnen och sådana som framställs på råvaror som är lämpliga för mänsklig konsumtion.

Ett antioxidationsmedel är en livsmedelstillsats som används för att hindra fett från att härskna. Naturenliga antioxidanter tillverkas på kemisk väg, men de är identiska med ett ämne som förekommer i naturen. Sådana är t.ex. tokoferolkoncentrat (E-vitamin, E306), askorbinsyra (C-vitamin, E300) och citronsyra (E330). Artificiella (syntetiska) tillsatser är föreningar som framställts på kemisk väg och förekommer inte i naturen, t.ex. etoxikin (E324), BHA (E320), BHT (E321) och propylgallat (E310). På foderförpackningen benämns de ofta som "EU godkända tillsatsämnen eller antioxidanter". En del av dessa används inte längre i konserveringen av mänskomat pga. att de har påvisats vara karcinogena.

I torrfoder har man ofta tillsatt salt för smakens skull, ofta alldeles för mycket i förhållande till hundens behov. Vissa foder innehåller även socker, kryddor, färg- och smakämnen eller aromer. Alla dessa tillsatsämnen i hundars foder kan förorsaka olika bekymmer såsom allergier, matsmältningsproblem och överkänslighetssymptom.

Fastän hundens matsmältning fortfarande är en köttätares, skall den inte äta enbart kött. Hunddjurens matsmältning är anpassad att smälta rå föda bestående av andra djur. I den naturliga utfodringen består kosten huvudsakligen av råa, köttiga ben, rått kött och inälvor. Även grönsaker, frukt och spannmål såsom gröt och bröd samt matrester eller tillredd mat kan i små mängder ingå i dieten. Dieten utformas individuellt för varje hund. Man strävar efter en så mångsidig och varierande kost som möjligt och tillskott används endast vid behov. I en naturlig utfodring används enbart färska, obehandlade råvaror och då kosten är tillräckligt mångsidig innehåller den således automatiskt alla nödvändiga näringsämnen i rätt förhållande. Balansen uppstår inte på en dag eller två, utan under flere veckor, precis som i naturen. I den naturliga utfodringen är det inte farligt om hundens diet ibland blir ensidig, förutsatt att hunden normalt utfodras mångsidigt.

Då man pratar om råutfodring avses ofta BARF, vilket är en förkortning av orden "Bones and Raw Food" (ben och rå mat) eller "Biologically Appropriate Raw Food" (biologiskt anpassad rå föda). I BARF- utfodringsstilen används upp till 70 % råa, köttiga ben, och den resterande delen av kosten består av rått kött och grönsaker. Även inom råutfodring finns det många olika stilar och ingen är den enda rätta eller den som skulle passa alla hundar.

Genom naturlig utfodring normaliseras kroppens funktioner, immunförsvaret stärks och infektioner försvinner. Motståndskraften mot sjukdomar och parasiter ökar. En frisk hund doftar gott, hundar ska varken "lukta hund", ha rinnande ögon eller klet i öronen. Då hunden får tugga på riktiga ben hålls tänderna hålls rena det bildas ingen tandsten. Med naturliga råvaror fungerar matsmältningen bra och vikten normaliseras. Hunden mår bättre både fysiskt och psykiskt då den även får utlopp för olika beteenden såsom tuggande och undersökande av den varierande maten.

De flesta har övergått till en naturlig utfodringsstil har upplevt att hundens hälsorelaterade problem har botats eller blivit symptomfria. Många har fått bukt på även ihärdiga öronproblem, hormonella besvär och matsmältningsproblem. Alla som vill, klarar av att utfodra sina hundar utan dyra specialfoder. Det som behövs är lite kännedom om hundens matsmältning, näringsämnena i råvarorna men kanske det viktigaste av allt är gammalt sunt bondförnuft.

I boken "Naturlig utfodring av hundar" (ISBN 978-952-92-3643-5) berättar Malin Ekblom hur hundar kan utfodras mångsidigt utan industriellt tillverkade produkter och uppmuntrar läsarna till att utfodra sina hundar med en naturlig kost.

